

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C179 – CUL24**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 25 maart 2010

VOORLOPIGE VERSIE

Niet citeren zonder de bron te vermelden

Voorzitter: de heer Philippe De Coene**Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het initiatief 'Podium' en de ondersteuning van nieuw talent in Vlaanderen**

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, Podium is een initiatief van de Vlaamse overheid, bedoeld om de cultuurspreiding door middel van een selectie van programma's van diverse gezelschappen en artiesten te bevorderen. Erkende organisatoren die een programma uit het aanbod van Podium willen boeken, kunnen een aanvraag voor een financiële bijdrage indienen. Deze bijdrage is vrij belangrijk. Ze kan immers een derde tot drie vierde van de uitkoopsom bedragen. Podium stimuleert niet enkel organisatoren, maar geeft ook nieuwe gezelschappen en artiesten een duwtje in de rug.

Ik zal niet alle erkende organisatoren opsommen. Het gaat onder meer om sociaal-culturele, culturele, jeugdwerk en sportverenigingen, om gemeenschapscentra, om rust- en verzorgingstehuizen, om dienstencentra, om organisaties voor thuiszorg, om organisaties die werken met mensen met een laag inkomen of met verenigingen waar armen het woord nemen, om bibliotheken en, in verband met de voorstellingen uit het aanbod 'nieuw talent', om cultuurcentra en kunstencentra die door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd. Mijn vraag om uitleg heeft vooral betrekking op deze laatste categorie.

Ik heb de website www.aanbodpodium.be eens bekeken. Ik heb daar allerlei gezelschappen en artiesten teruggevonden. In de rubriek 'nieuw talent' staan ook heel wat nieuwe gezelschappen en artiesten. Deze gezelschappen en artiesten behoren tot allerlei disciplines, zoals dans, musical, muziek, theater en andere. De website vermeldt steeds de omvang van de uitkoopsom en de maximale bijdrage of subsidie van de Vlaamse overheid.

De doelgroep 'nieuwe gezelschappen en artiesten' doet mij in de eerste plaats denken aan creatieve, talentvolle jongeren die zich een weg proberen te banen in een soms complexe culturele omgeving. Als ik naar de concrete toepassing van dit interessant initiatief en naar de organisatoren, de mensen of organisaties die iets cultureels willen aanbieden, en de gezelschappen en het talent kijk, merk ik dat jongeren die hun eigen weg nog moeten banen en jeugdorganisaties uit de boot dreigen te vallen. Ik zal dit even toelichten.

Als we naar de bedragen, zoals de uitkoopsom, de booking fee, de transportkosten en btw, voor de momenteel ondersteunde gezelschappen kijken, lijken die in de eerste plaats weggelegd voor grotere organisaties, zoals culturele centra die al over middelen beschikken, en niet voor jongerenorganisaties, jeugdhuizen en andere kleine jeugdprojecten. Ik heb trouwens in de sector vernomen dat vooral gevestigde organisaties, zoals culturele centra, van deze regeling gebruik zouden maken.

Wat de jonge gezelschappen en artiesten betreft, heb ik me helemaal aan mijn stoel moeten vasthouden. Het gaat om groepen die goed tot zeer goed zijn uitgebouwd. Ze beschikken over een management of zijn zelfs aan een boekingskantoor gelieerd.

Minister, ik begin met een meer algemene vraag. Kunt u toelichten welke andere maatregelen u hebt genomen of momenteel bestaan om nieuw, vaak jong, talent in Vlaanderen te ondersteunen en te promoten? Kunt u ons meedelen hoe de gezelschappen of artiesten voor de rubriek 'nieuw talent' worden geselecteerd? Hoe geraakt iemand in die databank? Ik kan me voorstellen dat het aantal gezelschappen dat vraagt te worden toegelaten hoger ligt dan het aantal gezelschappen dat effectief in die rubriek kan worden teruggevonden.

Hoeveel aanvragen van nieuwe groepen om onder de noemer 'nieuw talent' te vallen zijn de voorbije jaren geweigerd? Hoeveel organisaties die bij de boeking van nieuw talent aanspraak op een mogelijke subsidie kunnen maken, zijn al geweigerd?

Sommige gezelschappen zouden meerdere projecten in de databank hebben staan. Zo zouden ze, bijvoorbeeld, enkele blazers aan een bepaald ensemble toevoegen. Op deze manier zouden ze dan tweemaal op een enkele avond kunnen worden geboekt. Dit lijkt me helemaal niet de bedoeling. Zou het opportuun zijn de subsidiëring tot een project per gezelschap voor een bepaalde periode te beperken?

In welke mate hebt u weet van het probleem dat formaties van jong talent onvoldoende op de verschillende podia aan bod kunnen komen? Hebt u er weet van dat kleinere organisaties deze formaties moeilijk kunnen boeken? Welke oplossingen stelt u voor? In welke mate kan een maximale uitkoopssom of de uitsluiting van groepen waarvan kan worden aangetoond dat ze goed zijn uitgebouwd, bijvoorbeeld omdat ze over een management beschikken, een oplossing bieden? Dit valt me in elk geval geweldig op.

Bent u op de hoogte van het feit dat bepaalde contactpersonen die bij enkele gezelschappen in de rubriek ‘nieuw talent’ staan vermeld in feite tot de alternatieve managementbureaus behoren? In het kader van het Kunstendecreet ontvangen deze bureaus reeds subsidies van 100.000 euro en meer. Ze krijgen deze subsidies omdat ze jonge talenten ondersteunen. Het gaat hier dus feitelijk om een dubbele subsidiëring. Ik heb het er wat moeilijk mee. Wilt u maatregelen treffen?

Mijn zevende vraag gaat over het zogenaamde ‘nieuwe talent’. Een aantal gezelschappen, opgenomen in Jong Talent, schermen op de website met promotie als X “toerde met ‘de wondere wereld van Waits’ langs de culturele centra. De bijhorende single ‘Martha’ is een ‘radiohit’ op Radio 2 en de meest gedraaide ‘eigen beheer’-single sinds jaren.” Die mensen zitten dus bij nieuw talent. Een ander voorbeeld is Y: “hoeft zich als zanger niet meer te bewijzen. Met muzikanten van Zita Swoon, Milow, etc, hoef ik de kwaliteit niet meer te garanderen.”

In hoeverre kan een groep nog ‘nieuw talent’ worden genoemd wanneer zij reeds tournees achter de rug hebben en radiohits hebben? Horen zij daar nog thuis? Nemen zij de plaatsen niet in die eigenlijk aan nieuwer, misschien jonger talent toekomen? Hebt u ter zake maatregelen getroffen?

De website inzake podiumkunst heeft het over nieuw talent, zonder evenwel bepaalde vaste criteria op te leggen als bijvoorbeeld leeftijd, muziekgenre of andere criteria. We zien dus onder de noemer ‘nieuw talent’ muzikanten die reeds meer dan 20 jaar meedraaien in het circuit. Dat roept vragen op. Is dat wel de bedoeling van die maatregel?

Wat betreft de muziekgenres kan men opmerken dat er inzake nieuw talent bijna uitsluitend wordt gewerkt met de klassieke pop- en rockformaties, eventueel ook met musici die jazz en klassiek brengen. Maar live elektronische muziek en experimenten waarbij kunstvormen worden gemixt, vallen enigszins uit de boot.

Voor de eerder ‘klassieke’ bands zijn er reeds steunpunten, zoals Poppunt. Ook het vasthouden aan een programma dat ten minste 2 jaar moet kunnen worden uitgevoerd, is nefast: jongeren werken immers vaak korter op de bal, terwijl eerder ervaren muzikanten vaak projecten van meerdere jaren uitschrijven. Creëren we hierdoor niet een contradictie? Het aantal nieuwe, echt jonge talenten – bijvoorbeeld mensen jonger dan 25 – die gebruik maken van nieuwe kunstvormen, is heel beperkt. Welke maatregelen hebt u ondernomen om dit euvel te verhelpen en meer kansen te bieden aan nieuwe vormen van muziek?

De kern van mijn vraag is deze: bereiken we wel de doelpublieken die we willen bereiken als we het hebben over de promotie en ondersteuning van nieuw, creatief, vaak jong talent? Is het niet zo dat vandaag eerder gevestigde waarden worden gepromoot, in plaats van het jonge talent?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, uw eerste vraag betreft de andere maatregelen die worden genomen om nieuw, vaak jong talent in Vlaanderen te ondersteunen en te promoten. Naast de reguliere ondersteuning van het aanbod Nieuw Talent is er het initiatief Gouden Vleugels dat het imago van de klassieke muziek tracht te verjongen en te verruimen. Voor de debuutconcerten van de laureaten van Gouden Vleugels wordt een subsidie van 75 percent van het aangevraagde budget uitgekeerd, met een maximum van 1000 euro. In het kader van Podium wordt ook samengewerkt met de vzw Coming Bands. Coming Bands is een medium dat vooral jonge, niet-professionele muziekgroepen en organisatoren met elkaar in contact brengt. Deze samenwerking werkt drempelverlagend voor zeer jonge, nieuwe gezelschappen als ze een aanvraag in het kader van Nieuw Talent willen indienen.

Maar er zijn in het culturele veld nog heel wat andere spelers die inzake ondersteuning van nieuw muzikalent baanbrekend zijn. Ik denk hierbij aan de organisatie Poppunt, gesubsidieerd via het decreet Amateurkunsten. Het is het aanspreekpunt voor muzikanten en dj's in Vlaanderen. Met de organisatie van een jaarlijkse Muzikantendag, met infosessies, workshops, masterclasses en demofeedback helpt Poppunt bands en muzikanten vooruit. Ook de projecten Jonge Helden – voor nieuw talent die in de voetsporen van hun muzikale helden treden – en Stoemp – een Brussels circuit van caféconcerten – promoten jong talent. Beide projecten zijn ontwikkeld door Poppunt. Ik vermeld ook '100% Puur', een concours van de vijf Vlaamse provincies, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Poppunt waarbij men de winnaars twee jaar speelkansen geeft. Dat is een selectie van de andere initiatieven.

Met uw tweede vraag wilt u vernemen hoe mensen worden geselecteerd. Gezelschappen die in het aanbod Podium/Nieuw Talent opgenomen willen worden, moeten zich eenmalig registreren op de website www.aanbodpodium.be. De registratie bestaat uit het invullen van een aantal basisgegevens zoals de contactgegevens en het opladen van een aantal bijlagen, zoals een biografie. Zodra de registratie in orde is kan een gezelschap maximaal twee programma's via de website indienen.

Naast een aantal basisgegevens zoals de titel van het programma en een tekst voor publicatie moet het gezelschap een aantal bijlagen opladen zoals foto's en klankopnamen. Deze gegevens worden door de administratie nagekeken en eventueel aangevuld met prospectiegegevens en opgevraagde informatie. Zodra de aanvraag volledig is, wordt die via de interactieve website doorgezonden naar de beoordelingscommissie. Na positief advies van de commissie en op basis van mijn beslissing wordt het gezelschap met de gevraagde programma's voor 2 jaar opgenomen in het aanbod.

In 2008 ontving het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk 72 aanvragen van gezelschappen om opgenomen te worden in het aanbod nieuw talent. 36 ervan werden niet opgenomen. Voor 2009 ontving het agentschap 78 aanvragen, waarvan er 28 niet werden aanvaard. In 2008 werden 51 aanvragen van organisatoren geweigerd omdat ze niet voldeden aan de voorwaarden bepaald in artikel 29, §2 van het Participatiedecreet. Dat artikel 29 staat in het hoofdstuk over de tegemoetkoming bij het organiseren van bijzonder cultuuraanbod. Daar staan een aantal heel specifieke voorwaarden opgesomd.

In 2009 waren er 24 weigeringen op basis van datzelfde artikel. Elk gezelschap mag maximaal twee programma's indienen die duidelijk verschillend van elkaar moeten zijn en waarbij de bezetting telkens wordt gespecificeerd. Zo is het voor een theatergezelschap mogelijk dat men op één avond door een organisator geboekt wordt met een monoloog en op een andere locatie optreedt met een ander stuk met een andere bezetting. Dit vormt geen probleem en komt tegemoet aan de vraag van zowel gezelschappen als organisatoren. Voor een muziekprogramma ligt dit anders, dit kan in de praktijk maar één keer per avond geboekt worden.

U vraagt in hoeverre ik weet heb van het probleem dat formaties van jong talent niet voldoende aanbod kunnen komen op verschillende podia. Tijdens een recente studiedag over

spreiding en creatie, georganiseerd door het Vlaams Theater Instituut (VTi) en Locus, kwam dit onderwerp aan bod. Vanuit de sector krijgen we signalen dat Podium een goed instrument is om jonge theatermakers en andere podiumkunstenaars te spreiden. Over jong muzikalent hebben wij nog niet echt een noodkreet gehoord.

Er moet in overleg met de sector worden gestreefd naar een maximale spreiding. Uitkoopsommen moeten binnen aanvaardbare perken blijven. Ik wens die voorlopig niet te begrenzen. Ik reken hierbij ook op de wijsheid van de commissie Nieuw Talent. Die adviseert negatief wanneer duidelijk is dat de gevraagde uitkoopsom te hoog is voor wie in die databank voorkomt binnen het profiel van nieuw talent.

U vraagt of ik op de hoogte ben van het feit dat bepaalde contactpersonen die onder nieuw talent vallen al alternatieve managementbureaus zijn. De subsidiëring van managementbureaus is een maatregel die past binnen het Kunstendecreet. Deze managementbureaus worden alternatieve managementbureaus genoemd omdat ze zich moeten richten op nieuwe en jonge groepen. Op deze manier betreft de overheid ook de cultuurindustrie. Uit onderzoek blijkt dat het popbeleid door deze verbreding van het cultuurbegrip en de verschuivingen in de muziekindustrie een groter dynamisme kent. Voor de gezelschappen binnen het aanbod podium/nieuw talent is een van de voorwaarden om opgenomen te worden in het aanbod professionele ambities: werken met een managementbureau. Dat kan hiervoor als een parameter worden beschouwd. De subsidiëring van alternatieve managementbureaus en de subsidiëring van Podium heeft een andere finaliteit. De eerste subsidie gebeurt met het oog op professionalisering van nieuwe en jonge groepen, de tweede is gericht op spreiding. Deze laatste subsidiëring gebeurt ten andere via de organisatoren en niet rechtstreeks via de artiesten of gezelschappen.

U stelt de vraag of er ook voor andere gezelschappen, die zijn opgenomen in jong talent of die schermen met promotie als “toerde”, “kwam op Radio 2”, enzovoort, maatregelen kunnen worden getroffen. De opname in de categorie ‘nieuw talent’ is beperkt in de tijd. Een groep kan maximaal tweemaal 2 jaar opgenomen worden in het aanbod.

De website van Podium heeft het over nieuw talent zonder evenwel bepaalde vaste criteria op te leggen. U vraagt of dit een evenwichtige verdeling is. Podium laat op dit moment niet toe om aanvragen binnen het muziekgenre op te splitsen naar subgenres. Ik vraag mij ook af of dit in de praktijk wel mogelijk is en of dit allemaal heel specifiek kan worden uitgesplitst.

Voor de eerder klassieke vorm van bands zijn er al steunpunten. U vraagt of er nog andere vormen moeten komen. Door een minimum van 2 jaar op te leggen, willen we naar enige continuïteit streven in het aanbod. Dat is belangrijk voor organisatoren. Een gezelschap kan steeds tijdens de periode van 2 jaar tegen de oorspronkelijk afgesproken voorwaarden een wijziging van het programma vragen. Gezelschappen die nog niet echt doorgebroken zijn op de Vlaamse podia kunnen, mits ze nog voldoen aan de voorwaarden van nieuw talent, voor een bijkomende periode van 2 jaar opgenomen worden in het aanbod. Er zijn geen beperkingen binnen het aanbod voor nieuwe vormen van muziek.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Dank u, minister, voor het uitgebreide antwoord. Ik heb enkele bijkomende vragen bij wat u nu hebt gezegd. Er is inderdaad een beoordelingscommissie voor nieuw talent. U hebt gezegd hoeveel gezelschappen werden geweigerd op welk totaal. Maar op basis van welke criteria doet die commissie dat? Ik begrijp dat redelijk wat aanvragen worden gehonoreerd, dus dat de gezelschappen toelating krijgen om te worden opgenomen op de website. Ik vraag me af welke criteria die beoordelingscommissie zichzelf oplegt om een bepaalde groep al dan niet toe te laten. Ik kan me inbeelden dat bijvoorbeeld gezelschappen die al min of meer gevestigd zijn, heel waarschijnlijk een dossier gaan indienen dat beter, sterker en vollediger is dan dat van echte, absoluut nieuwe jongeren die

hun eerste stappen zetten in die wereld. Als ik zie welke groepen geselecteerd zijn, dan vraag ik me af of dat aspect een rol kan spelen.

Voor een bepaald aspect van de alternatieve managementbureaus zitten we met een driedubbele subsidiëring. Wie is er gesubsidieerd? Op de website www.aanbodpodium.be zie ik bijvoorbeeld een boeking voor een groep of gezelschap voor een uitkoopsom van 1500 euro plus booking fee plus btw. De eerste subsidiëring is het alternatieve managementbureau zelf. Dat wordt gesubsidieerd via het Kunstendecreet, soms voor grote bedragen. Soms fungeert dat als boekingskantoor voor nieuwe talenten. Ten tweede zijn de organisaties die de boekingen doen, dikwijls culturele centra, bijna altijd gesubsidieerd. Ten derde betaalt de overheid de helft van de uitkoopsom terug in het kader van www.aanbodpodium.be als het over een nieuw talent gaat.

Ik vrees dat de combinatie van die drie subsidiekanalen de prijs voor het boeken van sommige organisaties kunstmatig hoog kan houden. Met zulke hoge subsidiëringen kun je prijzen en uitkoopsommen hoog houden. Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Wordt daarover nagedacht? Moeten subsidies daarvoor worden toegekend?

Minister, wat noemen we nieuw talent? U zegt dat een organisatie maximaal 2 keer 2 jaar kan worden opgenomen. Dat maakt in totaal 4 jaar. Indien we te maken hebben met al gevestigde gezelschappen, zoals blijkt uit voorbeelden die ik heb aangehaald, dan is 4 jaar voor het aanduiden van een gezelschap dat eigenlijk al min of meer gevestigd is, vrij lang. Hoe staat u daartegenover?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Delva, u hebt belangrijke bijkomende opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Welke criteria hanteren we nu eigenlijk? Er zijn drie luiken in dat aanbodpodium. Er is nieuw talent, er is podium en er is BiDo, dat zijn bijzondere doelgroepen die er later bijgekomen zijn. Voor het onderdeel nieuw talent zijn de twee belangrijkste voorwaarden dat men effectief nieuw moet zijn op het podium, en/of – dat is het addertje onder het gras – dat men een nieuwe artistieke richting moet inslaan. Er zit wat marge op de beoordeling van nieuwe genres. Wordt dat beoordeeld als nieuwe artistieke richting, dan wordt men ook beschouwd als nieuw talent.

Uw andere opmerking over de subsidies is een bezorgdheid die ik al heb gehoord en waarover ik al enkele belangrijke gesprekken heb gevoerd. We moeten daar eens bij stilstaan. Zijn drie subsidiekanalen niet te veel en brengt dat geen hoge uitkoopsommen mee? Er wordt zeker nagedacht over hoe we dat moeten oplossen. Het probleem schetsen is simpel, maar het oplossen is niet zo evident. We kennen het probleem en we zijn ermee bezig.

Ook over de tweemaal 2 jaar voor groepen die al gevestigd zijn, maakt u een terechte opmerking. Ik zal dat misschien eens voorleggen aan de beoordelingscommissie, en vragen aan welke andere oplossingen ze denken, en of dat misschien zou kunnen worden beperkt tot 2 jaar.

De heer Paul Delva: Minister, ik weet dat dit een heel complexe materie is en dat sommige vragen niet op korte termijn kunnen worden opgelost. Maar ik ben blij dat onze bekommernis werd gehoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■